

ข้อมูลพื้นฐานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ ตำบลดู่พงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน

ความเป็นมาของโครงการ

เครือข่ายองค์กรทรัพยากรป่าชุมชนและเครือข่ายเกษตรกรรมยั่งยืน จังหวัดน่าน ได้เล็งเห็นสถานการณ์ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมบนพื้นที่สูงในพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่สูงที่มีความลาดชันและเป็นต้นน้ำของลำน้ำน่าน ปัจจุบันสภาพป่าถูกทำลายก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วมฉับพลันในฤดูฝนและปัญหาการขาดน้ำในฤดูแล้ง รวมทั้งเกิดการพังทลายของดินจึงได้ดำเนินโครงการส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรเชิงอนุรักษ์บนพื้นที่สูง เพื่อฟื้นฟูและอนุรักษ์ทรัพยากรดินที่เสื่อมโทรมจากการทำการเกษตรบนพื้นที่สูง ร่วมกับบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) โดยได้ขออนุมัติคณะทำงานปลูกหญ้าแฝกมูลนิธิโครงการหลวงเพื่อดำเนินกิจกรรมดังกล่าวในการประชุมคณะทำงานปลูกหญ้าแฝกมูลนิธิโครงการหลวงเมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๙ ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีมติให้ส่งเสริมการปลูกพืชเศรษฐกิจอื่นๆ เพื่อเป็นรายได้แก่ครัวเรือนของเกษตรกรควบคู่ไปกับการปลูกหญ้าแฝกโดยประธานมูลนิธิโครงการหลวงมอบให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงเข้าร่วมดำเนินการ



ต่อมาพระครูสุจินนันทกิจ (พระอธิการสมคิด จารณธมโม) ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้วัดโป่ง

คำ จังหวัดน่าน ได้ทำหนังสือถึงหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี องค์ประธานมูลนิธิโครงการหลวง ขอความอนุเคราะห์ในการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านโป่งคำ ตำบลดู่พงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน และมูลนิธิโครงการหลวงได้มอบหมายให้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) เข้าดำเนินการพัฒนาโดยจัดตั้งเป็นโครงการขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๔๙ ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๔๙ ได้มีการเปลี่ยนชื่อโครงการขยายผลโครงการหลวงโป่งคำ เป็นโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ

เมื่อวันที่ ๙ เมษายน ๒๕๔๙ พระครูสุจินนันทกิจ (พระอธิการสมคิด จารณธมโม) ผู้อำนวยการศูนย์การเรียนรู้วัดโป่งคำ จังหวัดน่าน ได้ทำหนังสือขอลขอประธานมูลนิธิโครงการหลวงให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านโป่งคำ ตำบลดู่พงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน

วันที่ ๒๒-๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๙ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ประธานมูลนิธิโครงการหลวงเดินทางไปยังจังหวัดน่าน และได้ร่วมประชุมกับนายปริญญ์ ปานทอง ผู้ว่าราชการจังหวัดน่าน หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งองค์กรภาคเอกชนของจังหวัดน่าน ที่ห้องประชุมโรงพยาบาลจังหวัดน่านเพื่อหารือถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนในพื้นที่ และได้ร่วมเวทีชุมชนเพื่อรับฟังและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นกับชุมชนในพื้นที่ที่บริเวณวัดโป่งคำ ตำบลดู่พงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน

วันที่ ๑ กรกฎาคม ๒๕๔๙ หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี พร้อมด้วยนายบรรพต หงส์ทอง ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ นายปิติพงษ์ พึ่งบุญ ณ อยุธยา ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ม.ร.ว. ดัจฉราพิมล ตุงคนาค รศ.ฉลองชัย แบบประเสริฐ ดร.ชนะ พรหมทอง มูลนิธิโครงการหลวง นายประณีต วิเศษศิริ รองอธิบดี กรมพัฒนาที่ดิน

พื้นที่ดำเนินงาน สถานที่ตั้ง สภาพพื้นที่

ขนาดที่ตั้ง โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ ตั้งอยู่ในหมู่ที่ ๕ ต.ดู่พงษ์ อ.สันติสุข จ.น่าน ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล ๓๓๒ เมตรที่ พิกัด X ๗๐๓๖๐๐.๐๐ Y ๒๐๙๑๓๓๕.๐๐ ระวังแผนที่ ๕๑๔๖ I มีพื้นที่ดำเนินงานจำนวน ๑๐ กลุ่มบ้าน ในเขต ๒ ตำบล คือตำบลดู่พงษ์ และตำบลพงษ์ อำเภอสันติสุข จังหวัดน่าน ในแผนที่ระวัง ๕๑๔๖ เส้นทางคมนาคมเป็นถนนลาดยาง และถนนลูกรังประชากรในพื้นที่มี ๒ ชนเผ่า คือ พื้นเมือง และม้ง มีจำนวน ๑,๒๖๙ ครัวเรือน จำนวน ๕,๕๑๐ คน

อยู่ห่างจากตัวจังหวัดน่าน ไปทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือประมาณ ๓๕ กิโลเมตร และอยู่ห่างจากตัวอำเภอสันติสุขไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ประมาณ ๒ กิโลเมตร



ลักษณะภูมิประเทศ ส่วนใหญ่ภูมิประเทศมีลักษณะเป็นเนินภูเขามากกว่าที่ราบมีความลาดชันมากกว่า ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูง มีลักษณะดิน คือ ชุดดินบ้านจ้อง (Ban Chong series: Bg) ชุดดินเชียงใหม่ (Chiang Mai series: Cm) ชุดดินหางดง (Hang Dong series: Hd) ชุดดินลี (Li series: Li) ชุดดินแม่ริม (Mae Rim series: Mr) ชุดดินวังสะพุง (Wang Saphung series: Ws) และหน่วยดินเบ็ดเตล็ด (Miscellaneous area)

กลุ่มบ้านเป้าหมายในการดำเนินงาน

หมู่บ้าน	ตำบล	ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง(เมตร)	บริบทของพื้นที่	ครัวเรือน	ประชากรรวม	ชนเผ่า
1. บ้านน้ำซัง หมู่ที่ 1	ดู่พงษ์	340	ข้าวโพด	43	793	พื้นเมือง
2. บ้านดอนดู่พงษ์ หมู่ที่ 4	ดู่พงษ์	340	ข้าวโพด	316	997	พื้นเมือง
3. บ้านโป่งคำ หมู่ที่ 5	ดู่พงษ์	290	ข้าวโพด	240	941	พื้นเมือง
4. บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7	ดู่พงษ์	280	ข้าวโพด	74	277	พื้นเมือง
5. บ้านศรีบุญเรือง หมู่ที่ 2	พงษ์	350	ข้าวโพด	151	599	พื้นเมือง
6. บ้านนาเลาหมู่ที่ 3	พงษ์	350	ข้าวโพด	87	335	พื้นเมือง
7. บ้านหนองใหม่ หมู่ที่ 4	พงษ์	540	ข้าวโพด	76	276	พื้นเมือง
8. บ้านดอนใหม่ หมู่ที่ 5	พงษ์	350	ข้าวโพด	113	441	พื้นเมือง

9. บ้านปางช้าง หมู่ที่ 12	พงษ์	680	ข้าวโพด	78	479	มัง
10.บ้านห้วยแอ้ว หมู่ที่ 13	พงษ์	440	ข้าวโพด	91	372	พื้นเมือง
รวม	2 ตำบล	280-680		1,269	5,510	

ข้อมูลระดับการพัฒนา ABCD ของหมู่บ้าน กลุ่มบ้านในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ

พื้นที่โครงการฯ	พื้นที่รับผิดชอบกลุ่มบ้าน	หมู่ที่	ตำบล	อำเภอ	จังหวัด	ระดับพัฒนา
โป่งคำ	๑. บ้านโป่งคำ	๕	ตู่พงษ์	สันติสุข	น่าน	B
โป่งคำ	๒. บ้านต้นผึ้ง	๗	ตู่พงษ์	สันติสุข	น่าน	C
โป่งคำ	๓. บ้านศรีบุญเรือง	๒	พงษ์	สันติสุข	น่าน	B
โป่งคำ	๔. บ้านนาเลา	๓	พงษ์	สันติสุข	น่าน	C
โป่งคำ	๕. บ้านหนองใหม่	๔	พงษ์	สันติสุข	น่าน	C
โป่งคำ	๖. บ้านดอนตู่พงษ์ ๖๒	๔	ตู่พงษ์	สันติสุข	น่าน	C
โป่งคำ	๗. บ้านดอนใหม่ ๖๒	๕	พงษ์	สันติสุข	น่าน	C
	พื้นที่ t&v					
	ไม่มี					

สภาพพื้นที่ ภูมิอากาศ และแหล่งน้ำ

สภาพพื้นที่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่มีความลาดชันมากเกิน ๖๐% ของพื้นที่ทั้งหมด สภาพดินมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลาง มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินสูง ทรัพยากรป่าไม้ มีพื้นที่อยู่ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่ น้ำ น่าน ผึ่ง ตะวันออกตอนใต้ มีพื้นที่ ๓๑.๐๙ ตารางกิโลเมตร ร้อยละ ๘๒.๕๒ ของพื้นที่ โดยมีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ พื้นที่ป่าอนุรักษ์ (โซน C) ๑๘.๓๑ ตารางกิโลเมตร ร้อยละ ๔๘.๕๘ ของพื้นที่ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจ (โซน E) ๑๒.๗๙ ตารางกิโลเมตร ร้อยละ ๓๓.๙๔ ของพื้นที่ ลักษณะป่าไม้เป็นป่าเบญจพรรณ

ลักษณะภูมิอากาศ สภาพภูมิอากาศ มีอุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี 29.5 องศาเซลเซียส โดยมีอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 38 องศาเซลเซียส ในเดือนเมษายน และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 10 องศาเซลเซียส ในช่วงเดือนธันวาคมและมกราคม และมีช่วงฤดูฝนอยู่ในช่วงเดือนพฤษภาคม-เดือนกันยายน โดยปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยประมาณ 900-1,100 มม./ปี



แหล่งน้ำ มีน้ำอุปโภคและบริโภคทุกหลังคาเรือนโดยเป็นระบบประปา แต่ไม่เพียงพอในฤดูแล้งและไม่สะอาดเท่าที่ควร และมีปัญหาขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตรมาก เนื่องจากลำห้วยขนาดใหญ่และที่มีปริมาณน้ำเพียงพออยู่ต่ำกว่าระดับพื้นที่ทำการเกษตรและพื้นที่ตั้งชุมชน ในขณะที่ฝาย น้ำ ตันทุนมีน้อย ซึ่งจากการดำเนินงานที่ผ่านมาได้รับการพัฒนาแหล่งน้ำจากหน่วยงานต่างๆแล้วบางส่วน เช่น การสร้างบ่อน้ำบาดาล ปริมาณน้ำ ๕ ลูกบาศก์เมตรต่อชั่วโมง พร้อมถังเก็บน้ำ ขนาด ๑๒ ลูกบาศก์เมตร จากศูนย์ทรัพยากรภาค ๖ จังหวัดลำปาง การสร้างถังเก็บน้ำขนาด ๒๗๐ ลูกบาศก์เมตร พร้อมฝายต้นน้ำ จำนวน ๒ ฝายและระบบส่งน้ำระยะทาง จากโครงการชลประทานจังหวัดน่าน ในตำบลชนแดนมี แหล่งน้ำธรรมชาติมีลำ



ห้วย ๕ สายและแม่น้ำ ๑ สาย และมีแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น ได้แก่ ประปาภูเขาประจำหมู่บ้าน จำนวน ๘ แห่ง, บ่อโยก จำนวน ๒ แห่ง, บ่อน้ำตื้น จำนวน ๔ แห่ง, ฝายกั้นน้ำ จำนวน ๗ แห่ง และอ่างเก็บน้ำ จำนวน ๒ แห่ง

สภาพเศรษฐกิจ สังคมชุมชน สิ่งแวดล้อม และโครงสร้างพื้นฐาน

สภาพเศรษฐกิจ ประชาชนส่วนใหญ่ คือร้อยละ ๘๐ ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ส่วนที่เหลือประกอบอาชีพอื่นๆ เช่น รับจ้าง งานหัตถกรรม ค้าขาย รับราชการ และหาของป่า ทั้งนี้การทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นแบบทำไร่หมุนเวียน พืชหลักที่ปลูกมีจำนวนจำกัด คือ ข้าวนา ข้าวไร่ ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ทำให้เกษตรกรมีปัญหารายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพและมีหนี้สิน และยังมีการใช้สารเคมีจำนวนมากเพื่อกำจัดวัชพืช โดยมีพ่อค้าคนกลางทุนปัจจัยการผลิตให้ก่อน และหักเงินคืนเมื่อรับซื้อผลผลิต สำหรับทางเลือกในการปลูกพืชอื่นๆยังจำกัด มีการปลูกไม้ยืนต้น เช่น มะม่วง เงาะ ไม้สัก ยางพารา ส่วนด้านปศุสัตว์ เกษตรกรมีการเลี้ยงสุกรขุน การเลี้ยงไก่ เพื่อจำหน่ายและบริโภคในครัวเรือน สำหรับอาชีพนอกภาคการเกษตร คือ การทำไม้กวาดดอกหญ้า ฝ้ายทอย้อมสีธรรมชาติ การแปรรูปชาสมุนไพร และถ่านอัดแท่งจากซังข้าวโพด ประชาชนมีรายได้เฉลี่ย ๔๗,๕๐๐ บาท ต่อครัวเรือนต่อปี

การดำเนินงานส่งเสริมและพัฒนาอาชีพของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ ที่ผ่านมาได้พัฒนาและส่งเสริมอาชีพทางเลือกให้แก่เกษตรกร เพื่อลดพื้นที่การปลูกข้าวโพดและอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรสิ่งแวดล้อมและรายได้ โดยส่งเสริมการปลูกพืชที่ใช้พื้นที่น้อยและให้ผลตอบแทนสูง เช่น การปลูกพืชผักในและนอกโรงเรือน พืชตระกูลถั่ว ไม้ผลที่มีความเหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ได้แก่ มะม่วง เงาะ อาโวคาโด และเสาวรสหวาน ส่งเสริมการปศุสัตว์และประมง เพื่อสร้างรายได้เสริมและบริโภคในครัวเรือน ส่งเสริมการแปรรูปชาสมุนไพร

สังคมชุมชน โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ มีหมู่บ้านเป้าหมายที่ต้องดำเนินการ 10 หมู่บ้าน มีประชากรจำนวน 1,269 ครัวเรือน จำนวน 5,510 คน ประกอบด้วย 2 เผ่า คือ พื้นเมืองและม้ง ด้านสาธารณสุขประชาชนใช้บริการจากโรงพยาบาลสันติสุข ตำบลดู่พงษ์ และสถานอนามัยประจำตำบลพงษ์ ที่ผ่านมาโครงการพัฒนาแบบพื้นที่สูงโป่ง

คำได้สนับสนุนการทำแผนชุมชนและการการนำไปใช้ประโยชน์ใน 4 กลุ่มบ้านคือบ้านโป่งคำ บ้านต้นผึ้ง บ้านศรีบุญเรือง และบ้านนาเลา ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มปลูกพืชผัก และกลุ่มปลูกไม้ผล กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มชาวมุสลิมไพร และกลุ่มถ่านอัดแท่งจากซังข้าวโพด การจัดตั้งกลุ่มและกองทุนเพื่อให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเตรียมสหกรณ์ และกลุ่มแปรรูป (วิสาหกิจชุมชน) การพัฒนาตลาดผลผลิตในชุมชน การพัฒนาหมู่บ้านสะอาดชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

สิ่งแวดล้อม สภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ รับผิดชอบพื้นที่หมู่บ้านทั้งหมด ๑๐ หมู่บ้าน มีพื้นที่รวมประมาณ ๗๕,๓๘๓.๓๘ ไร่ โดยอยู่ในพื้นที่ป่าสงวน ประมาณร้อยละ ๔๐ พื้นที่มีเอกสารสิทธิ์ นส ๓ก. ประมาณร้อยละ ๓๐ และพื้นที่ สปก.๔- ๐๑ ประมาณร้อยละ ๓๐ จำแนกออกเป็นพื้นที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำการเกษตร และพื้นที่ป่า สภาพป่าทั่วไปถูกถางทำลายและทำไร่หมุนเวียนเพื่อปลูกข้าวไร่และข้าวโพด ในพื้นที่จึงมีปัญหาสำคัญคือ การสูญเสียป่าต้นน้ำ การชะล้างพังทลายและเสื่อมโทรมของดิน ผลภาวะจากการเผา และการใช้สารกำจัดวัชพืช ทั้งนี้การดำเนินงานที่ผ่านมาโครงการพัฒนาพื้นที่สูงโป่งคำ ได้ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์และฟื้นฟูสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่าชาวบ้าน การปลูกหญ้าแฝก การฟื้นฟูป่าชุมชน การจัดทำฝาย การลดใช้สารเคมีและลดการเผา การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ และการจัดทำแผนที่ดินรายแปลงและปรับระบบการใช้พื้นที่ให้เหมาะสมโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน/หน่วยงาน

โครงสร้างพื้นฐาน

เส้นทางคมนาคม มีทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๑๒๒๕ ผ่านตำบลดู่พงษ์ ทางทิศเหนือติดต่อกับตำบลป่าแลวหลวง และทางทิศตะวันออกติดต่อกับตำบลพงษ์ จนถึงอำเภอมะจิม ระยะทางประมาณ ๓๕ กิโลเมตร และมีทางหลวงหมายเลข ๑๑๖๐ เดินทางออกจากตำบลดู่พงษ์ ถึงอำเภอมืองนาน ไปทางทิศใต้ระยะทาง ๓๕ กิโลเมตร มีรถรับจ้างประจำทาง ส่วนถนนในตำบล หมู่บ้านเป็นถนนคอนกรีตทั้งหมด การเดินทางจากสถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ถึงโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ ใช้เวลาในการเดินทาง ๕-ชั่วโมง ๑๕ นาที (ระยะทาง ๓๗๒ กิโลเมตร)

ถนน ด้านการคมนาคมขนส่ง กลุ่มบ้านทั้งหมดมีถนนคอนกรีต และถนนลูกรัง การติดต่อระดับหมู่บ้านใช้ถนนสายหลักคือ ถนนสายสันติสุข - แม่จิม มีถนนลาดยาง ส่วนด้านการสื่อสาร มีโทรศัพท์สาธารณะใช้ในหมู่บ้าน และประชาชนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือใช้เกือบทุกครัวเรือน

ไฟฟ้า ทุกกลุ่มบ้านและร้านค้าเรือนในพื้นที่ดำเนินงานของโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวง มีไฟฟ้าใช้ แต่มีปัญหากระแสไฟฟ้าขัดข้องบ้างเมื่อเกิดฝนฟ้าคะนอง

โทรศัพท์ ส่วนด้านการสื่อสาร มีโทรศัพท์สาธารณะใช้ในหมู่บ้าน และประชาชนส่วนใหญ่มีโทรศัพท์มือถือใช้เกือบทุกครัวเรือน

ประชากร ในพื้นที่การดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงสะเนียน

หมู่บ้าน	ตำบล	ความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง(เมตร)	ครัวเรือน	ประชากรรวม	ชนเผ่า
1. บ้านน้ำโสม หมู่ที่ 1	ดู่พงษ์	340	43	793	พื้นเมือง
2. บ้านดอนดู่พงษ์ หมู่ที่ 4	ดู่พงษ์	340	316	997	พื้นเมือง
3. บ้านโป่งคำ หมู่ที่ 5	ดู่พงษ์	290	240	941	พื้นเมือง
4. บ้านต้นผึ้ง หมู่ที่ 7	ดู่พงษ์	280	74	277	พื้นเมือง
5. บ้านศรีบุญเรือง หมู่ที่ 2	พงษ์	350	151	599	พื้นเมือง
6. บ้านนาเลาหมู่ที่ 3	พงษ์	350	87	335	พื้นเมือง
7. บ้านหนองใหม่ หมู่ที่ 4	พงษ์	540	76	276	พื้นเมือง
8. บ้านดอนใหม่ หมู่ที่ 5	พงษ์	350	113	441	พื้นเมือง
9. บ้านปางช้าง หมู่ที่ 12	พงษ์	680	78	479	ม้ง
10.บ้านห้วยแอ้ว หมู่ที่ 13	พงษ์	440	91	372	พื้นเมือง
รวม	2 ตำบล	280-680	1,269	5,510	

การศึกษา ประชาชนส่วนใหญ่ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามที่รัฐบาลกำหนด มีสถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลประถมศึกษา และมัธยมศึกษาอยู่ในพื้นที่ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนประถมศึกษาโรงเรียนบ้านศรีบุญเรือง โรงเรียนบ้านปางช้าง และโรงเรียนประถมศึกษา/มัธยมศึกษาโรงเรียนบ้านห้วยแอ้ว ซึ่งเป็นโรงเรียนขยายโอกาส (ป.๑-ม.๓)



การสาธารณสุข ด้านสาธารณสุข ประชาชนใช้บริการจากโรงพยาบาลสันติสุข ตำบลดู่พงษ์ และสถานีอนามัยประจำตำบลพงษ์



การถือครองที่ดิน พื้นที่ป่าสงวน ประมาณร้อยละ ๔๐ พื้นที่มีเอกสารสิทธิ นส ๓ก. ประมาณร้อยละ ๓๐ และพื้นที่ สปก.๔-๐๑ ประมาณร้อยละ ๓๐

แหล่งเงินทุน . ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร . สหกรณ์การเกษตร. กองทุนเงินล้าน กองทุน กขคจ . แหล่งเงินทุนนอกระบบ. เครือญาติ พ่อค้า นายทุน เงินกองทุนปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

การรวมกลุ่มเกษตรกร ที่ผ่านมาโครงการพัฒนาแบบพื้นที่สูงโป่งคำได้สนับสนุนการทำแผนชุมชนและการนำไปใช้ประโยชน์ใน ๔ กลุ่มบ้านคือบ้านโป่งคำ บ้านต้นผึ้ง บ้านศรีบุญเรือง และบ้านนาเลา ส่งเสริมให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มปลูกพืชผัก และกลุ่มปลูกไม้ผล กลุ่มหัตถกรรม กลุ่มชาวงสมุนไพรร และกลุ่มถ่านอัดแท่งจากซังข้าวโพด การจัดตั้งกลุ่มและกองทุนเพื่อให้เกษตรกรพึ่งตนเองได้ เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มเตรียมสหกรณ์ และกลุ่มแปรรูป (วิสาหกิจชุมชน) การพัฒนาตลาดผลผลิตในชุมชน การพัฒนาหมู่บ้านสะอาดชุมชนเข้มแข็ง และสนับสนุนกิจกรรมเพื่อรักษาวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

ผลผลิตทางการเกษตร ข้าวนาดำ, ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์,ถั่วเหลือง, พืชผัก, ยาสูบ, ลำไย, ลิ้นจี่, มะม่วง, ส้ม, ส้มโอ พัก และเสาวรส



แหล่งท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม และเชิงนิเวศน์ พิธีกรรมสู่ขวัญ เลี้ยงผีต้นตระกูล เลี้ยงผีไร่ สู่ขวัญควายและท่องเที่ยวป่าชุมชน การย้อมผ้า การทอผ้า การอนุรักษ์ป่าไม้และทรัพยากรธรรมชาติ

ผู้ปฏิบัติงาน

นายชวลิต สุทธเขตต์

นายอานนท์ ยอดญาติไทย

นายจตุพงศ์ พลheim

นายพศิน เขียวแดง

ผู้จัดการโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำน่าน

ผู้ช่วยหัวหน้ากลุ่มงานโครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงกลุ่มลุ่มน้ำน่าน

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ

เจ้าหน้าที่โครงการพัฒนาพื้นที่สูงแบบโครงการหลวงโป่งคำ